

Bilgi Notu

Sermaye Piyasası
30 Haziran 2026

Kripto Varlık Hizmet Sağlayıcılar'ın Mali Suçların Önlenmesine İlişkin Yükümlülükleri

Mustafa Adıgüzel, Avukat
Sıla Ustaoglu, Avukat

Para aklama ve terörizmin finansmanı gibi mali suçların önlenmesi amacıyla, uluslararası ve yerel mevzuatta, finansal kuruluşlar başta olmak üzere belirli ticari ve mesleki kuruluşlarca uyulması zorunlu birtakım yükümlülükler getirilmiş ve Türkiye'de bu alandaki düzenleme ve denetleme görev ve yetkisi Mali Suçları Araştırma Kurulu'na ("MASAK") verilmiştir.

Bu kapsamda 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun ("Kanun"), Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanının Önlenmesine Dair Tedbirler Hakkında Yönetmelik ("Tedbirler Yönetmeliği") ve ilgili mevzuatta anılan yükümlülüklerle uyum sorumluluğu bulunan ve yükümlü sıfatını taşıyan kuruluşlar belirlenmiştir.

Kripto Varlık Hizmet Sağlayıcılar ("KVHS") da Kanun ve Tedbirler Yönetmeliği uyarınca yükümlü sıfatını taşıyan kuruluşlar arasında sayılmıştır. Buna ek olarak, Tedbirler Yönetmeliği'nde 2024 yılında yapılan değişiklik ile KVHS'ler "finansal kuruluş" statüsüne alınmış ve Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanının Önlenmesine İlişkin Yükümlülüklerle Uyum Programı Hakkında Yönetmelik'te ("Uyum Yönetmeliği") uyum programı oluşturması gereken yükümlüler arasına da eklenmiştir.

Bu bilgi notu ile, KVHS'lerin MASAK düzenlemeleri çerçevesinde uymakla yükümlü oldukları sorumluluklara ilişkin açıklamalarımız bilgilerinize sunulmaktadır.

| 1. Müşterinin Tanınması Yükümlülüğü

1.1. Kimlik Tespiti

Kanun uyarınca, KVHS'ler, müşterinin tanınmasına ilişkin esaslar kapsamında; kendileri nezdinde yapılan veya aracılık ettikleri işlemlerde, işlem yapanlar ile adına veya hesabına işlem yapılanların kimliklerini tespit etmek zorundadırlar. Kimlik tespiti işleminin, iş ilişkisi tesis edilmesinden veya işlem yapılmasından önce tamamlanması gerekmektedir.

KVHS'lerin, müşterileri ile imzalayacakları çerçeve sözleşme, sürekli iş ilişkisinin başlangıcı kabul edilir. Bu durumda, müşterinin kimlik bilgilerinin alınması ve teyit edilmesi yükümlülüğü doğar. Sürekli iş ilişkisi tesisi dışında aşağıdaki durumlarda;

- Şüpheli işlem bildirim gerektiren durumlarda ve daha önce elde edilen müşteri kimlik bilgilerinin yeterliliği ve doğruluğu konusunda tutar gözetmeksizin, veya
- İşlem tutarı (*kripto varlık veya itibari para*) ya da birbiriyle bağlantılı birden fazla işlemin toplam tutarı 15.000 TL veya üzerinde olduğunda,

KVHS'ler, kimlik tespitinin yanı sıra, işlemin gerçek faydalanıcısının belirlenebilmesi için gerekli tedbirleri almakla yükümlü olup belirli hizmetler haricinde, uzaktan kimlik tespiti yöntemini kullanabilirler. Daha önce yapılan kimlik tespitinden şüphe duyulması ve bilgilerin teyit edilememesi halinde, müşteri ile iş ilişkisi sona erdirilir, ayrıca durumun şüpheli işlem olup olmadığına ilişkin değerlendirme yapılır.

1.2. Seyahat Kuralı

15.000 TL veya üzerindeki bir tutarda kripto varlık transferlerinde, göndericiye ait gerekli ve doğru bilgiler ile alıcıya ait gerekli bilgilerin transfer mesajlarına eklenmesini ve bu bilgilerin transfer zinciri boyunca ilgili mesajlarda korunarak aktarılması zorunludur. Gönderici ve alıcıya ilişkin bilgilerin, transfer ile eş zamanlı olarak gönderilmesi gerekmekte olup KVHS'ler, eksik bir bilgi tespit etmeleri halinde mesajı gönderen KVHS'lerden bu bilgilerin tamamlanmasını talep etmelidir.

1.3. Sıkılaştırılmış Tedbirler

KVHS'ler, risk temelli yaklaşımla tespit edecekleri yüksek riskli durumlarda, tespit edilen riskle orantılı olarak sıkılaştırılmış tedbirleri uygulamakla yükümlüdür. Mali suçlar mevzuatı ile belirlenmiş dört ana alanda ilave sıkılaştırılmış tedbirler bulunmaktadır:

- **Müşterilerle İlişkilerde:** Fon kaynağı ve işlem amacı hakkında bilgi edinilerek iş ilişkisi sıkı gözetim altında tutulmalıdır. Yüksek riskli durumlarda ise ilave bilgi edinme, üst düzey onay ve ilk finansal hareketin başka bir finansal kuruluştan yapılmasını zorunlu tutma gibi önlemler uygulanmalıdır.
- **Kripto Varlık Transferlerinde:** Kayıtlı olmayan cüzdanlara veya yükümlülüğü olmayan yurt dışı KVHS'lere yapılan çekim işlemleri, transfer edilen varlığın alım/yatırma işleminden sonra belirli bir süre (*ilk çekim 72, diğerleri 48 saat*) sonra gerçekleştirilmelidir. Stabil kripto varlıklarda günlük/aylık limitler (3.000/50.000 USD) uygulanarak transferlerde en az 20 karakterlik işlem açıklaması istenmelidir.
- **Kamusal Nüfuz Sahibi Kişilerde:** Bu kişilerin tespiti için makul tedbirler alınmalı; yabancı veya yüksek riskli yerli/uluslararası görevlilerle ilişkilerde üst düzey onay, fon kaynağı tespiti ve sıkı gözetim zorunludur. Tedbirler, görevden ayrıldıktan sonra da en az bir yıl devam etmelidir.
- **Uzaktan Kimlik Tespitinde:** KVHS'ler risk değerlendirmesi yaparak iş ilişkisinin amacı, fon kaynağı ve tahmini işlem hacmi gibi ek bilgiler almalıdır. İlk finansal hareketin müşterinin tanınmasına ilişkin esasların uygulandığı bir başka finansal kuruluştaki hesaptan yapılması gerekmektedir. Gizlilik tabanlı kripto varlıkların alım satımına aracılık edenler uzaktan kimlik tespiti yapamaz.

2. İzleme ve Bildirim Yükümlülükleri

2.1. Şüpheli İşlem Bildirimi

KVHS'ler, yasa dışı olduğuna dair bilgi, şüphe veya şüpheliyi gerektirecek bir husus bulunan işlemleri, herhangi bir parasal sınır gözetmeksizin Şüpheli İşlem Bildirim Formu ile MASAK Başkanlığına bildirmek zorundadır. Bildirim, yetki ve imkanlar

ölçüsünde araştırma yapıldıktan sonra, şüphenin oluştuğu tarihten itibaren en geç on iş günü içinde (*gecikmesinde sakınca varsa derhal*) yapılmalıdır. Bildirimi yapan yükümlü ve çalışanları, hukuki ve cezai sorumluluktan muaf tutulur. Bildirimin yapıldığı bilgisi, yargılama ve denetim halleri dışında, işleme taraf olanlar dahil hiç kimseye açıklanamaz.

2.2. Devamlı Bilgi Verme

KVHS'ler dahil tüm yükümlüler, taraf oldukları veya aracılık ettikleri işlemlerden Hazine ve Maliye Bakanlığı ("**Bakanlık**") tarafından belirlenecek tutarları aşanları MASAK Başkanlığına bildirmek zorundadır. Birbiriyle bağlantılı işlemler tek bir işlem sayılır ve bu bildirimler, Bakanlık tarafından belirlenen usul ve esaslara uygun olarak, genellikle elektronik ortamda gerçekleştirilmektedir.

2.3. İşlemlerin Ertelenmesi ve Malvarlığının Dondurulması

Bakanlık, kara para aklama veya terörün finansmanı şüphesi bulunan işlemleri teyit ve analiz etmek amacıyla yedi iş günü süreyle askıya alma veya gerçekleşmesini engelleme yetkisine sahiptir. KVHS'ler şüpheyi destekleyen ciddi emareler varsa, işlemin ertelenmesi talebiyle birlikte Şüpheli İşlem Bildirimini MASAK Başkanlığına iletmelidirler. Talepten sonra Bakanlık'ın kararı kendilerine tebliğ edilene kadar işlemi gerçekleştirmekten imtina edilmelidir. Erteleme süresi her durumda yedi iş gününü aşamayacaktır.

KVHS'ler, terörizmin ve kitle imha silahlarının finansmanını önlemeye yönelik Resmî Gazete'de yayımlanan malvarlığı dondurma kararlarını, MASAK'tan bildirim alınca malvarlığının kaçırılmasını engellemek amacıyla derhal uygulamakla yükümlüdür. Nezdinde malvarlığı bulunan KVHS'ler, dondurulan varlıklara ilişkin bilgileri yedi gün içinde MASAK'a bildirmeli ve bu varlıklar üzerindeki tasarruf yetkisini yalnızca MASAK'ın vereceği izin belgesiyle kullanmalıdır.

| 3. Kurumsal Yapı, Denetim ve Yaptırımlar

3.1. Uyum Programı

KVHS'ler suç gelirlerinin aklanması ve terörizmin finansmanını önlemek amacıyla risk temelli yaklaşımı odak alan bir uyum programı oluşturmak zorundadır. Bu programın etkinliğinden nihai olarak yönetim kurulu sorumludur.

Uyum programı, aşağıdaki beş ana tedbirden oluşur:

- (i) **Kurum Politikası ve Prosedürleri:** Risk yönetimi, kontrol, eğitim ve iç denetim politikalarını içeren yazılı çerçevedir.
- (ii) **Risk Yönetimi Faaliyetleri:** Müşteri, hizmet ve ülke risklerini tanımlama, derecelendirme ve azaltma yöntemleridir.
- (iii) **İzleme ve Kontrol Faaliyetleri:** Yüksek riskli işlemlerin ve müşteri profil uyumunun sürekli olarak gözden geçirilmesidir.
- (iv) **Eğitim Faaliyetleri:** Personelin mevzuata uyum ve risk bilincini artırmaya yönelik yıllık programlardır.
- (v) **İç Denetim Faaliyetleri:** Politikaların ve faaliyetlerin yeterliliğinin yıllık olarak incelenmesidir.

KVHS'ler uyum programını yürütmek üzere, yönetim kuruluna bağlı bir uyum görevlisi ve yardımcısı atamalıdır. Uyum görevlisinin temel sorumlulukları mevzuata uyumu koordine etmek, kurum politikalarını hazırlamak, risk yönetimini yürütmek ve şüpheli işlemleri araştırarak MASAK Başkanlığı'na bildirmektir.

3.2. Bilgi ve Tebligat

- **Bilgi ve Belge Verme Yükümlülüğü:** KVHS'ler, MASAK Başkanlığı tarafından talep edilen her türlü bilgi, belge ve kaydı tam, doğru ve istenilen sürede, gecikmeksizin sunmak zorunda olup yerinde denetimlerde defterlerini ve bilgi işlem sistemlerini denetime hazır bulundurmalıdır.
- **Muhafaza Yükümlülüğü:** Kimlik tespitine ilişkin belgelerin (*hesabın kapatıldığı/son işlem tarihinden itibaren*), defterlerin ve işlemlere ait tüm kayıtların sekiz yıl süreyle muhafaza edilmesi zorunlu olup istendiği zaman yetkili makamlara ibraz edilmesi gerekmektedir.
- **Tebligat Yükümlülüğü:** KVHS'lere yapılacak tebligatların, MASAK Başkanlığı tarafından oluşturulan sistem üzerinden elektronik ortamda yapılması esastır. Bu tebligatlar karşı tarafa ulaştığında tebliğ edilmiş sayılır ve cevapların da aynı sistem üzerinden elektronik ortamda gönderilmesi gerekmektedir.

3.3. Yükümlünün Korunması

Şüpheli işlem bildiriminde bulunanlara ilişkin olarak mahkeme dışında, üçüncü kişi, kurum ve kuruluşlara bilgi verilemediği gibi genel itibarıyla yükümlülüklerini yerine getiren gerçek ve tüzel kişiler hiçbir şekilde hukukî ve cezai bakımdan sorumlu tutulamayacaktır.

3.4. Denetim ve Yaptırımlar

KVHS'lerin mevzuata uyumu, yükümlülüklerle uyum denetimi ve yükümlülük ihlal incelemesi ile tespit edilir. Denetim sonucunda ihlal tespit edilen KVHS'ler hakkında, ihlalin mahiyetine göre idari para cezası kesilir veya konu adli makamlara intikal ettirilir.

İşlem bazlı cezalarda ceza tutarının belirlenmesindeki genel kural, işlem tutarının yüzde beşinden az olmamak üzere iki kat olarak uygulanmasıdır.

Uyum programı yükümlülüğüne uyulmaması halinde, eksikliklerin giderilmemesi durumunda KVHS'lere uygulanan idari para cezasının dörtte biri, konudan sorumlu yönetim kurulu üyesine veya yoksa üst düzey yöneticiye uygulanacaktır.

4. Sonuç

KVHS'ler için MASAK mevzuatı kapsamında öngörülen yükümlülükler, yalnızca müşteriye ilişkin tedbirlerle sınırlı olmayıp, kurum içi organizasyon yapısı, süreç yönetimi ve teknolojik altyapıyı da kapsayan bütüncül bir uyum yaklaşımını gerekli kılmaktadır. Bu yükümlülüklerle uyum sağlanmaması, yüksek tutarlı idari para cezaları ve ilave yaptırımlar doğurabileceğinden, KVHS'lerin faaliyetlerini risk temelli bir uyum çerçevesi içinde yürütmeleri önem arz etmektedir.

***

Yukarıda yer alan konular hakkında herhangi bir sorunuz olması halinde, lütfen bizimle iletişime geçmekten çekinmeyiniz.

Saygılarımızla,

Eryürekli Hukuk Bürosu

www.eryurekli.com

info@eryurekli.com

+90 212 365 9600